

22. 6. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ústavní soud proti osvojení dítěte registrovanými partnery

Ústavní soud dne 11. 1. 2021 vyhlásil pod sp. zn. Pl. ÚS 6/20 nálezn, v němž se plénum Ústavního soudu postavilo proti možnosti registrovaných partnerů nechat si v České republice uznat cizozemské rozhodnutí o osvojení nezletilých dětí. K Ústavnímu soudu se totiž dostal případ registrovaných partnerů (kdy jeden z nich je českým občanem), kteří si v New Jersey osvojili dvě nezletilé děti a následně u českého okresního soudu žádali o uznání rozhodnutí, kterým k osvojení došlo.

Okresní soud v Nymburce návrh na uznání zamítl, neboť dle zákona č. [91/2012](#) Sb., o mezinárodním právu soukromém, v platném znění (dále jen „ZMPS“), nelze uznat takové rozhodnutí, které by nebylo v souladu s českým právem s tím, že český právní řád registrovaným partnerům osvojení neumožňuje. Proti rozsudku Okresního soudu v Nymburce se pak registrovaní partneři odvolali a Krajský soud v Praze následně navrhl Ústavnímu soudu, aby zrušil ustanovení ZMPS bránící tomuto osvojení, když dle krajského soudu předmětné ustanovení nezohledňuje nejlepší zájmy nezletilých dětí a nerespektuje fakticitu rodinného života.

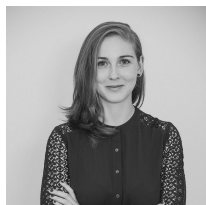
Ústavní soud ve svém rozhodování zohlednil zejména skutečnost, že v souladu s občanským zákoníkem se osvojiteli mohou stát pouze manželé nebo jeden z manželů, výjimečně jiná osoba, nikoli však registrovaní partneři s tím, že Ústavní soud zároveň upozornil na speciální status, který český právní řád poskytuje institutu manželství jako trvalému svazku muže a ženy. Podle Ústavního soudu pak není možné upřednostnit „faktickou realitu“ rodinného života v zahraničí a možnosti, které pro rodiny nabízí zahraniční právní řády před „faktickou realitou“ na území České republiky, když český právní řád jednoduše v souvislosti s osvojením upřednostňuje manželské páry, a to zcela v souladu s ústavním pořádkem. Ústavní soud pak rovněž upozornil na skutečnost, že neuznání předmětného rozhodnutí o osvojení v žádném případě neznamená, že by stát mohl do rodinného života registrovaných partnerů a jejich dětí osvojených v zahraničí jakkoli zasahovat a podle Ústavního soudu tak zamítnutí návrhu na uznání cizozemského rozhodnutí o osvojení nikterak nebrání v běžném způsobu života.

Ústavní soud pak poznamenal, že si je vědom možnosti, že se k celé záležitosti ještě bude vyjadřovat Evropský soud pro lidská práva, který již v souvislosti s osvojením shledal pochybení, avšak ve skutkově odlišných případech. Ústavní soud připustil, že až Evropský soud pro lidská práva bude osvojení dětí registrovanými partnery řešit, ať už nyní či v budoucnu, je možné, že tento mezinárodní soud zaujme odlišný postoj a shledá v neuznání takového cizozemského rozhodnutí rozpor s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Na závěr Ústavní soud uvedl, že ke změně institutů dotýkajících se rodinných vztahů je dle jeho přesvědčení předurčen národní zákonodárce, nikoli evropský, čímž Ústavní soud naznačil, jakým způsobem by se případně k názoru Evropského soudu pro lidská práva postavil. Podle Ústavního soudu totiž skutečnost, že musí být zájem dítěte předním hlediskem při rozhodování, neznamená, že je toto hledisko osamocené a jediné.

Předmětný nálezn se neobešel bez tzv. odlišných stanovisek tří soudců Ústavního soudu, kteří upozorňovali zejména na článek Listiny základních práv a svobod vztahující se k ochraně soukromého a rodinného života a na judikaturu právě Evropského soudu pro lidská práva, kde stojí,

že do rodinného života patří i vztahy vzniklé jinak, než z uzavřeného manželství či z příbuzenství. Dle disentu není možné zajistit ochranu soukromého života registrovaným partnerům v plném rozsahu, pokud tito budou nadále stigmatizováni upřením možnosti ucházet se o osvojení dítěte s tím, že pokud by bylo rozhodnutí uznáno, resp. předmětné ustanovení ZMPS zrušeno, došlo by jen a pouze k narovnání již existujícího právního stavu.

Nyní zůstává otázkou, zda se registrovaní partneři obrátí ještě na Evropský soud pro lidská práva a zda by tento zaujal odlišný postoj než Ústavní soud či zda si na další vývoj této problematiky budeme muset ještě nějaký čas počkat. Je však zřejmé, že takový vývoj není zcela vyloučen, a to i s ohledem na poměrně jasná odlišná stanoviska několika ústavních soudců.

Mgr. Marie Štětinová,
advokátní koncipient

JUDr. PhDr. Karolina Spozdilová, Ph.D.,
advokát a partner

[KGS legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Národní 416/37
110 00 Praha 1

e-mail: info@kgslegal.cz

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatele do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)